

**Materiál na rokovanie
Hospodárskej a sociálnej rady SR
dňa 19. 8. 2024**

k bodu 5

Stanovisko

k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Všeobecne k materiálu:

Hlavným cieľom návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“) je prioritne zmena financovania materských škôl, ktoré sú financované z výnosu dane z príjmu fyzických osôb, na financovanie zo štátneho rozpočtu podľa zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov.

Uvedený cieľ návrhu zákona vyplýva z reformy 1 komponentu 6 Plánu obnovy a odolnosti SR schváleného uznesením vlády SR č. 221 z 28. apríla 2021, z ktorého vyplýva, že sa má vytvoriť „diferencovaný a transparentný systém financovania predprimárneho vzdelávania, aby sa zabezpečila stabilita, odolnosť a účelové viazanie finančných prostriedkov vyčlenených na vzdelávanie“.

Podľa súčasného stavu materské školy bez ohľadu na zriaďovateľa sú financované z vlastných príjmov samosprávy, ktorých podstatnú časť predstavuje podiel na výnose na dani z príjmov fyzických osôb. Tieto finančné prostriedky, ktoré obce dostanú, sú ich vlastným príjmom a o ich rozdeľovaní rozhodujú v ich samosprávnej pôsobnosti.

Predmetom návrhu zákona sú aj úpravy v ďalších súvisiacich zákonoch (najmä zákony č. 564/2004 Z. z., 596/2003 Z. z. a 245/2008 Z. z.), ktoré priamo nadväzujú na zmenu financovania materských škôl alebo ide o zmeny, ktoré reagujú na podnety z aplikačnej praxe.

Pripomienky k materiálu:

ZMOS má voči predkladanému návrhu zásadné výhrady vzhľadom na závažnosť zmeny financovania predprimárneho vzdelávania a samotného dopadu na rozpočty samospráv. Na jednej

strane oceňuje otvorený dialóg zo strany rezortu školstva so ZMOS v hľadaní kompromisných riešení pri príprave uvedeného návrhu zákona, na strane druhej neustále poukazuje na fakt, že uvedená zmena, aj keď vyplýva z reformy 1 komponentu 6 Plánu obnovy a odolnosti SR schváleného uznesením vlády SR č. 221 z 28. apríla 2021, je pre samosprávy priamym zásahom do jej kompetencií a spôsob, akým štát pristupuje k samotnému finančnému zabezpečeniu normatívneho financovania predprimárneho vzdelávania je pre ZMOS v mnohých ohľadoch neakceptovateľný, keďže bude mať vážny dopad na rozpočty predovšetkým menších obcí.

V rámci spoločných rokovaní s rezortom školstva postupne ZMOS hľadá najschodnejšie riešenie uvedenej zmeny, avšak nateraz všetky návrhy zo strany rezortu školstva nie sú pre ZMOS takým kompromisom, ktorý by na jednej strane zabezpečil dostatočné financovanie predprimárneho vzdelávania a na strane druhej ponechal samosprávam taký objem podielových daní, z ktorých by dokázali adekvátne financovať zostávajúce originálne kompetencie.

Z posledného spoločného rokovania dotknutých strán, ktoré sa konalo 9. augusta 2024 v Partizánskom vyplynuli čiastočné závery na možný spoločný konsenzus so ZMOS, keďže rezort školstva predstavil ZMOS tri možné varianty ako finančne „vysporiadať“ prechod tejto originálnej kompetencie pod prenesený výkon. Uvedené možnosti budú predmetom najbližšieho rokovania online Rady ZMOS (20.8.2024), ktorá ako jediná môže dať konečné stanovisko týkajúce sa akceptácie či neakceptácie navrhnutých možností zo strany rezortu školstva.

Súčasne ZMOS opätovne upozorňuje na stav, ktorý tu týmto návrhom zákona zostáva nedoriešený a to v prípade súkromných školských zariadení s dôrazom na nerovnaké a nespravodlivé poskytovanie finančných prostriedkov týmto zriaďovateľom. V prípade prechodu na normatívne financovania MŠ bude tento rozdiel ešte výraznejší.

Záver:

ZMOS, vzhľadom na závažnosť pripravovanej zmeny, ktorú tento návrh zákona rieši odporúča pozastaviť legislatívne konanie až do momentu, kým dotknuté strany nedospejú k takej dohode, ktorá bude akceptovateľná pre obe strany.

doc. PaedDr. Jozef Božik, PhD.
predseda ZMOS